

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

39. De die ignis cælitus dati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

10m. 27.

11. 11.

11. 11.

10m. 27.

beneficium, quo Hebræi ex Aegyptiaca seruitute liberati, & per solitudinem deducti, quadraginta annis in tentorijs habitauerunt, & ideo per septem dies colebantur. Non tamen omnes illi dies erant festi & sacri, ne vniuersus populus, & præsertim pauperes tot dierum festorum numero grauarentur. Erant tamen singuli celebres, quia quotidiè ex præscripto legis certa sacrificia solemniter & cæremonia fieri, & offerri oportebat. Sed quam ex materia eiusmodi tabernacula conficiebantur à Iudæis: Abulensis q. 24. in *Leuitic. cap. 25.* testatur ex ramis arborum fieri solita; quoniam in deserto, inquit, Hebræi non habitauerunt in domibus, sed in vmbra culis sub arboribus. Probabilius mihi videtur, talia fuisse tentoria, qualia esse solebant apud veteres, & qualia populus Hebræorum habuit in vsu iter per solitudinem faciès, videlicet è lignis, & linteis, & pellibus confecta, vt commodè æstus, frigus, ventos, & pluuias arcerent. Ligna primum figebantur, quæ domicilium constituerent, & deinde pellibus extrinsecus tegebantur. Horum tabernaculorum artifex erat Paulus, teste Luca: *Erant autem, inquit, (Paulus scilicet, Aquila & Priscilla) scenopædioria artis.*

Porro de holocaustis & victimis, quæ singulis diebus exdebantur, præscribitur Numerorum cap. 29. At quibus in locis tabernacula figebantur. Cum Iudæi per solitudinem patriam suam petebant: Respondeo, ea in deserto tendebant: postea verò cum in patriam peruenerent, ea figebant extra muros, vel in ipsis domorum tectis, vel in locis extra urbem patètib. Præterea lex iubebat *Leuit. 23. Sumetisque vobis die primo fructus arboris pulcherrime, spatulasque palmarum, & ramos ligni densarum frondium, & salices de torrente, & letabimini coram Domino vestro. Quod Iosephus lib. 3. Antiq. cap. 10. hunc in modum interpretatur: Et simul cum gratiarum actione sacrificare: manibus interim gestantes ramos myrti, & salicis, palme, & mali persice. Hæc ille. Arborem pulcherrimam videtur Scriptura appellare malum cyream vel persicam, & arborem densarum frondium, myrtum. Voluit Deus, vt hunc diem festum cum læticia & iucunditate Iudæi celebrarent prædictarum arborum ramos in manibus gestantes, quò recordarentur se de sterili solitudine in terrâ fertilem, & vberem, aquis irriguam, iuxta quam versantur salices, & optimis arboribus abundantem, translatos fuisse. Dubia tamen quæstionis est, an totos dies septem cum læticia & iucunditate prædicta celebrarent, an solum primum diem. Moyse Aegyptius, & Iosephus loco citato, Petrus Comestor in *Hist. Scholast. in lib. Numeror. cap. 47.* testantur eam celebritatem per integros septem dies peragi solitam. Abul. verò q. 28. in *Num. censet* primo tantum die durare.*

Caput XXXVIII

De die festo carnis, siue collectæ.

Eodem Leuitici libro legimus: *Dies quoque octauus (videlicet qui proximè sequitur septem dies Tabernaculorum) erit celeberrimus*

atque sanctissimus, & offeretis holocaustum Domino. Est enim carnis aque collecta. Omne opus seruile non facietis in eo. Agebatur igitur hæc celebritas die vigesima secunda septimi mensis post septem dies Tabernaculorum exactos. S. Thom. 1. 2. q. 102. art. 4. ad 10. ait, dictum esse cœtum siue collectam, quia in ea colligebantur è populo, quæ erant necessaria ad impensas cultus diuini. Petrus Comestor: *Quia colligebantur, inquit, ea, quæ erogabantur in vsu pauperum, vel in alios vsus communes. Lyranus putat, pecunias tunc colligi solitas in lumpus sacrificiorum, vel aliorum, quæ in templo fiebant. Abulensis: quia colligebantur pecuniæ, vel ad reficienda ea, quæ in templo corruerant, vel ad noua vasa aurea, & argentea, & vestes, & alia id genus emenda. Mihi verisimilius videtur, collectâ dici, quia relictis Tabernaculis, in vnum populum colligebatur ad gratias Deo agendas precibus & sacrificijs, eo quod post longam quadraginta annorum peregrinationem tandem in Terram Patribus promissam omnes salui & incolumes peruenerint. Feriæ igitur Tabernaculorum à Iudæis colebantur, quibus illi peregrinationis annos in memoriâ reuocabant. Dies festus collectæ proximè celebrabatur, vt recordarentur beneficij, quo absoluta & confecta peregrinatione, simul omnes Terram summis votis expetitam & precibus efflagitatam tandem obtinuerunt. Conueniebant verò, ad hoc scilicet, vt diuina audirent & discerent. Simili de causa dies azymorum extremus, dies festus, cœtus, & collecta dicebatur, quia in eo populus cogebatur, vt rebus sacris & diuinis interesset, & Dei præceptis & legibus informaretur.*

In hist. lib. Num. c. 47

Abul. q. 26 Et 27. in c. Leuit. 23.

Caput XXXIX.

De die ignis calitis dati.

Libro secundo Machab. cap. 1. ita legimus: *Facturi igitur quinta, & vigesima die mensis Casleu, purificatione templi, necessarium duximus significare vobis, vt & vos quoque agatis diem Scenopægie, & diem ignis, qui datus est quando Nehemias edificato templo, & altari, obtulit sacrificia. Nam cùm in Persidem ducerentur patres nostri, Sacerdotes, qui tunc cultores Dei erant, accepti ignem de altari, occultè absconderunt in valle, vbi erat puteus altus & siccus, & in eo conuati sunt eum, ita vt omnibus ignotus esset locus. Cum aut præterissent anni millei, & placuit Deo, vt mitteretur Nehemias à Rege Persidis, nepotes Sacerdotum illorum, qui absconderant, misit ad requirendum ignem. Et sicut narrauerunt nobis, non inuenerunt ignem, sed aquam crassam, & iussit eos haurire, & offerri sibi, & sacrificia, quæ imposita erant, iussit Sacerdos Nehemias, aspergi ipsâ aqua, & ligna, & quæ erant supposita. Itaque hoc factum est, & tempus affuit, quo Sol affulsit, qui prius erat in nubilo, accessus est ignis magnus, ita vt omnes mirarentur. Hæc ibi:*

Hic ignis, de quo Scriptura loquitur, sacer erat è cœlo datus, quo vno uti in altari fas erat ad sacrificia, de quo in Leuitico: *Ignis autem in altari meo semper ardebit: quem nutries Sacerdos subijciens ligna manè, per singulos dies: quem ignem, cœlestem scilicet, Nadab & Abiu negligentes, aliumque ignem adhibentes, igne diuinitus lapsa deuorati & absumpti perierunt. Hic igitur ignis semper in tabernaculo, & in tēplo seruatus est,*

Leuit. 6.

Leuit. 10.

doneo templum à Chaldæis est igne exustum, & Iudæi in Babylonem captiui abducti sunt. Et de hoc igne intelligitur locus libri Machabæorum proxime allatus. Porro dies hic dati ignis, siue festus, siue celebris tantum fuit, ex lege Moysis non colebatur: Immo recentiores Iudæi dicunt, in templo secundo semper coelestem ignem descendisse super sacrificia. Nimirum isti, libros Machabæorum minime, vt canonicos & sacros habent, nec agnoscunt.

Caput XL.

De Encænijs.

Præter dies festos Moysis lege præscriptos, colebant Iudæi diem sacrum vigesimum quintum mensis noni, & hic erat dies festus Encæniorum. De quibus apud Ioannem sic legitur: *Fasta sunt Encænia in Hierosolymis, & hyems erat.* Sunt autem Encænia, dies dedicationis templi: Græci namque ἑνεανίας dicunt, quod Latini, renouare, vel dedicare. Templum Iudæorum ter est dedicatum: primo, cum est constructum à Salomone: Secundo, cum est iterum ædificatum post reditum à captiuitate Babylonica: Tertiò, cum ex parte dirutum & pollutum à Gentibus sub Antiocho Epiphane, mandatum & dedicatum est tempore Iudæ Machabæi, de quo ita proditum est in libris Machabæorum.

Et ante motum surrexerunt, quinta & vigesima die mensis noni (hic est mensis Casleu) centesimi quadragesimi octauis anni, & obtulerunt sacrificium secundum legem super altare holocaustorum nouum, quod fecerunt secundum tempus, & secundum diem, in qua contaminauerunt illud Genes. In ipsa renouatum est in Cantico, & citharis, & citharis, & cymbalis. Et fecerunt dedicationem altaris diebus octo, & obtulerunt holocausta cum lætitia. In huius igitur beneficij memoriam colebantur singulis annis Encænia, non autem in recordationem primæ aut secundæ dedicationis, nam post ea, quæ attulimus statim sequitur: *Et statuit Iudas, & fratres eius, & vniuersa Ecclesia Israel, vt agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab anno in annum per dies octo, à quinta & vigesima die mensis Casleu, cum lætitia & gaudio.*

Fiebant porro Encænia diebus octo, quia dies octo Iudæi in illa dedicatione templi lætissimè consumplerunt. Voluerunt autem tot dies in dedicatione consumere; memores celebratis Tabernaculorum, quam Iudæi per octo dies magna cum lætitia colebant. Sic enim secundo Machabæorum libro scriptum est: *Et cum lætitia diebus octo egerunt in modum Tabernaculorum, recordantes quod ante modicum tempus diem solemnem Tabernaculorum in montibus, & in speciantis more bestiarum egerant. Propter quod iherosolymis & ramos virides, & palmas proferebant eis, qui prospera mundare locum suum. Sic ibi. Quare verisimile est primum, & octauum diem Encæniorum fuisse festos & solemnes; ceteros non item, sed celebres tantum, ob sacrificia, quæ in illis offerri solebant.*

Caput XLI.

De Sacerdotibus Leuiticis.

Tribus totam Leuiticam Deus sibi consecrauit, vt in Tabernaculo, & deinde in templo ministraret, vt in libro Numerorum scribitur: hinc factum est, vt cum recenserentur viri à vigesimo anno, qui possent ad bella procedere, veruerit Deus Leuitas numerare, quoniam non ad militiam, sed ad ministerium in templo erant diuinitus destinati, vt patet ex eodem libro. Erant igitur omnes Sacerdotes, Leuitæ, hoc est, ex tribu Leui, non tamen erant omnes Leuitæ Sacerdotes. Vnde apud Ioannem legitur: *Miserunt Iudæi ab Hierosolymis Sacerdotes & Leuitas ad Ioannem.*

Leuitarum ætatem docemur Numerorum 8. qualem esse oportebat: nam à viginti annis ingrediebantur in templum, vt in eo ministrarent, & cum quinquagesimum ætatis annum impleuerant, à ministerio & officio cessabant. Tantum custodiebant, quæ sibi committebantur. Sed Numerorum 4. legitur, Leuitas numerari à trigesimo vsque ad quinquagesimum annum. Ceterum hoc cum primo non pugnat: nam hoc intelligitur, vt à trigesimo anno onera Tabernaculi inciperent deferre, quippe qui erant firmiter viribus: à vigesimo vero quinto anno Leuitæ consecrabantur, vt citò possent priores, & antiquiores sua opera iuuare, ac in eorum locum substitui.

Leuitarum familia, officia, & munera eorundem, in libro Numerorum cap. 3. & 4. describuntur. Sacerdotium soli Aaroni & filijs eius datum est: quorum partes erant victimas & sacrificia offerre, & orare pro populo. Aaron summus Sacerdos fuit, eius filij, minores Sacerdotes erant, Nadab, Abiu, Eleazar, & Ithamar. Duo priores, vt dixi, coelesti igne perierunt, quod alienum ignem obtulissent, & liberos non reliquerunt. Vnde posteriores duo, Eleazar scilicet & Ithamar, soli cum patre relicti sunt. Eleazar patri successit, & deinde transit ad eius posteros pontificatus: qui omnes referuntur vsque ad exilium Babylonicum, vt est in lib. Paralip. c. 6. Ad primogenitos vero Pontificatus transmittentur: quare minores Sacerdotes fuerunt omnes alij, qui ex alijs filijs Eleazari, & ex filijs Ithamari genus & originem duxerunt. Posterius Moysis numerati sunt inter Leuitas, vt legitur in lib. Paralip. c. 6. & 1. Paralip. cap. 23. quia Sacerdotium datum est Aaroni & filijs eius.

Ritum, quo Leuitæ consecrabantur, habemus in libro Numerorum. Cum Pontifex consecraretur, immolabantur hostiæ, & ad ostium tabernaculi Testimonij lauabatur aqua, & sacris vestibus induebatur, & caput eius perfundebatur copia sacri olei, id est, aromatici liquoris, qui à barba ad oram vsque vestimenti eius defluebat: cuiusque odore totus populus exhilarabatur. Vnde illud Psalmi: *Ecce quam bonum, & quam iucundum, habitare fratres in unum. Sicut vnguentum in capite quod descendit in barbam, barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti eius.*

Minores